

■ **Verslagen Jan van Rijsewijk tenzij anders vermeld.**
redactie behoudt zich het recht voor ingezonden stukken zo nodig aan te passen

worldbirdwatch2021

Zaterdag 2 oktober j.l. stond in het teken van de Wold Bird Watch 2021. Het is in feite een megatrekvogeltelling, waarbij verspreid over heel Europa trekvogels worden geturfd door tienduizenden vogelaars in zo'n 40 landen. Een jaarlijks gebeuren, maar dient ook op regionaal niveau een indruk te krijgen van de vogeltrek op deze dag. In de regio doen 5 telposten en een centrale post mee. De telgroep van onze Vogelwerkgroep bemande zoals ieder jaar de uitkijktoren bij den Opslag langs het kanaal. Op elke trekpost worden speciaal voor deze dag ontworpen telformulieren gebruikt. Het weer was zaterdag wisselend maar gelukkig scheen op veel plaatsen een waterig zonnetje. De wind was ideaal; uit het zuiden en niet te hard.

Aalscholver 7, blauwe reiger 2, boerenwaluw 245, buizerd 28, gaai 17, graspieper 3, grauwe gans 123, groenling 1, grote lijster 2, houtduif 23, kievit 51, kokmeeuw 15, nijlgans 36, rietgors 1, spreeuw 148, veldleeuwerik 1, vink 854, watersnip 36, wilde eend 3, witte kwikstaart 2, zwarte kraai 2, torenvalk 2, grote bonte specht 1, bruine kiekendief 2, grote zilvereiger 3, tapuit 1, raaf 2, wespandief 2, purperreiger 1, zeearend 1.

Kijk [hier](#) voor meer resultaatgegevens.

zwaluwtoren

■ gerardvanderkaa

Zoals iedereen waarschijnlijk wel heeft gemerkt, is het dit jaar een echt groeiseizoen geweest. Genoeg regen en warmte, ideaal voor al het groen. Zo ook bij de zwaluwtoren in Moergestel. Omdat er in coronatijd geen onderhoud is gepleegd, was de beplanting inmiddels meters hoog gegroeid. Dat was de rede om een dringende oproep te doen aan de leden om nog vóór de winter te snoeien, te maaien en boom opschot te verwijderen.

Snoeiwerk was dringend nodig.

Zaterdag 9 oktober was een uitgelezen dag. Droog en zonnig weer. Ook al had je maar een uurtje om te helpen...iedereen was welkom. Een tiental leden van het IVN Oisterwijk en enkele leden van onze Vogelwerkgroep waren die dag (of een gedeelte daarvan) aanwezig. Er is hard gewerkt. Op z'n tijd een kopje koffie aangevuld met Brabants worstenbrood hielp daarbij.

Vele handen maken licht werk.

desteentuyn

Gedeputeerde Hagar Roijackers overhandigt een boom aan Loet de Lange van De Steentuyn. Op deze symbolische wijze bekrachtigden provincie, waterschappen, terrein beherende organisaties,

Op maandag 18 oktober kwamen bestuurders van provincie Noord-Brabant, de vier Brabantse waterschappen, terrein beherende organisaties, gemeenten en agrarische sector bijeen in het Heerkenshuis. Zij spraken met- en naar elkaar uit samen de schouders te zetten onder een gezonde toekomst van het Brabantse land. De tien samenwerkingspartners overhandigden ieder een boom aan de Steentuyn en bekrachtigden hiermee symbolisch hun samenwerking. Lees [hier](#) meer over op de site van de GGA.

Het mag duidelijk zijn: Het voedselbos achter het Heerkenshuis is gedoopt, althans voor deze gelegenheid, in De Steentuyn. Er wordt nog steeds hard gewerkt om het bos meer vorm te geven. De schenking van de 10 boompjes draagt hier aan bij. Bedankt Loet dat je namens de Vogelwerkgroep de planten in ontvangst wilde nemen.

De bomengift bestond uit de volgende soorten: 2x mispel, 2x kweepeer, 2x rode bes, 2x zwarte bes en 2x hazelaars die allemaal door Loet nog werden ingekuuld voor dat ze een definitieve plaats kregen.

excursievogelcursus

▪ Nico Hilgers

Ter afsluiting van de Vogelcursus deden we zaterdagmorgen 23 oktober 2021 de excursie die vooral in het teken zou staan van vogeltrek. We verzamelden bij het Heerkenshuis en troffen daar Victor die op de uitkijktoren (met telescoop) al enige tijd de trek stond te observeren. Zijn verslagje tref je hieronder aan.

Met de deelnemers hebben we een rondje gemaakt rond de Leemputten. Het weer was niet optimaal, zwaar bewolkt en soms weinig zicht door de mist. Wel konden we al snel genieten van een groepje spreuwen dat aarzelend begon te zingen in de toppen van populieren. Enkele vinken trokken over, koolmees en pimpelmees lieten zich zien. Hier en daar hoorden we een roodborst. Deze soort heeft ook in de winter een duidelijk territorium; het betreft hier vaak exemplaren die in het voorjaar juist in Groot-Brittannië broeden.

Onderweg naar het vogelscherp bij de grote Leemput zagen we op het water al groepen eenden en ganzen. De eenden bleken zowel wilde eend en kraakeend. Bij de kraakeend nog eens goed gewezen op het witte vlaggetje op de flanken en de zwarte driehoek op de kont. Ook enkele futen in winterkleed kwamen voorbij gezwommen. Ondanks dat er nog veel blad aan de bomen was, konden we nog een enkel nest van de aalscholvers zien. In februari-maart is het erg de moeite waard nog eens naar het vogelscherp te gaan omdat je dan de activiteiten van de aalscholvers goed kunt gade slaan.

Uiteraard waren nijlganzen, grauwe ganzen en grote canadese ganzen goed vertegenwoordigd. Verder op onze route kwamen we ook een groepje kuifeenden tegen. Verschil tussen mannetjes en vrouwtjes was goed te zien. We genoten een lekkere wandeling waarbij weer genoeg te genieten was; de cursisten nog eens erop gewezen dat ieder welkom is op onze maandelijkse excursie.

▪ Victor Retel Helmrich

23 oktober 2021 Vogeltrektelling 9.00u / 10.00

Zaterdagochtend zette ik mijn fiets bij het Heerkenshuis, Nico ging de poort openen voor de cursisten en ik ging het platform op voor een uurtje tellen op vogeltrek.

De eerste minuten was er niets te zien, het was enigszins mistig, langzaam brak de zon door maar helemaal helder werd het niet. Even later kwam de groep cursisten met Nico het platform op om het terrein mooi te kunnen overzien. Kort daarop zag ik een groep vinken overtrekken, ik herkende ze aan de golvende vlucht en de witte schoudervlekjes. Toen de groep de excursie weer voortzette, ging ik met de telling door. Er trok een grote lijster over en groepen spreuwen. En ook houtduiven, grauwe ganzen, een veldleeuwerik, groenlingen, piepers en een sperwer. Zie hieronder het totaalijstje.

Spreeuw 55x, zwarte kraai 2x, houtduif 146x, vink 47x, groenling 1x, nijlgans 1, grote lijster 1x, grauwe gans 12x, veldleeuwerik 1x, boomleeuwerik 1x, zanglijster 5x, sperwer 1x, graspieper 10x.

capgrisnez

■ Eric Poelen

In het weekend van 1-3 oktober is een klein groepje afgereisd naar Cap Gris Nez in West-Frankrijk. Hierbij een verslag van Eric, die ons duidelijk maakt, zoals hij zelf aangeeft "dat na het vogelen de gezelligheid het belangrijkste is"! Het volledige verslag met een aantal foto's is te lezen op de website.

Al in het voorjaar van 2020 ontstond het idee om, na het geweldige bezoek in 2019 aan Lac du Der, weer een vogelreisje te organiseren. Op initiatief van Victor werd gekozen om de najaars trek aan de kust bij Cap Gris Nez te gaan aanschouwen. In een ver verleden was de vogelwerkgroep daar al eens geweest met toentertijd een geweldige diversiteit en aantal waarnemingen. Het is internationaal een bekend punt om de vogeltrek te aanschouwen. Door de coronabeperkingen werd het bezoek een jaar uitgesteld maar afgelopen najaar stonden enkele mensen te trappelen om er weer op uit te trekken naar een bijzonder oord.

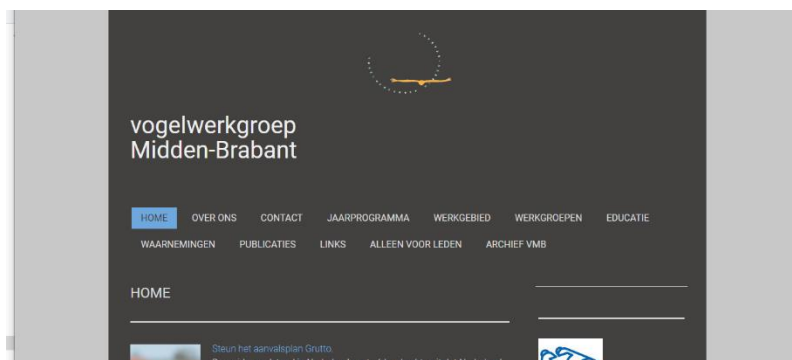
1e dag vrijdag 1 oktober:

Het is geen enorme afstand naar het plaatsje Audighen dicht bij Cap Gris Nez waar we zullen overnachten; slechts 300 km, 'n dikke 3 uur met de auto. Maar uiteraard hebben we onderweg toch een koffiestop ingelast. Na het vogelen is namelijk de gezelligheid het belangrijkste! Koffie met croissant op een terrasje aan het prachtig gerestaureerde stadsplein van Veurne (België). Victor kreeg een déjà vu gevoel, hij had er in z'n jonge jaren nog n liefje en is daar toen ooit de beroemde schilder Paul Delvaux, die daar woonde, tegen het lijf gelopen. Na nog wat heerlijke Belgische chocolade ingeslagen te hebben en het aanhoren van een paar prachtige smeulige anekdotes over de geschiedenis van Veurne door een praatgrage inwoner, verder met de laatste kilometers richting Audighen.Lees [hier](#) het verdere verslag.

website

De website <https://www.vwgmiddenbrabant.nl/> is vernieuwd. De oude ging al weer vele jaren mee. Tijd voor een ander jasje. De site is zowel uiterlijk als inhoudelijk aangepast. Het totale beeld is rustiger geworden, niet in de laatste plaats door het gebruik van een rustige achtergrond. Een moderne uitstraling, door op een andere manier gebruik te maken van het huidige lettertype en kleurgebruik. Oude verslagen van werkgroepen zijn ofwel verwijderd ofwel opgeslagen in het archief.

waarnemingenwerkgebiedvmb

Samenvatting van opmerkelijke vogelmeldingen. Deze gaan via de app 'Waarneming werkgebied VMB'.

16/9 Een flinke groep **gaaien** trokken deze dag over Moerenburg (VRH). Dit werd later bevestigd door Sovon: 'Eind september en begin oktober vlogen groepjes van tientallen gaaien allerlei richtingen op in ons land. Op sommige telposten ging het om meer dan duizend exemplaren!'.

17/9 Meldingen van roepende **steenuilen**. Niet in het buitengebied maar in woonwijken van Udenhout en Loon op Zand (NvdS en JvR).

6/10 Enorme wolk **spreeuwen** ten westen van Kaatsheuvel (FvG).

17/10 15 **groenlingen** op uitgebloeide zonnebloemen in de tuin (MB). Ook op deze dag een melding van een rode wouw in de polder bij Waspik (EP). Meteen kwam de vraag of het niet een **zwarte wouw** was (VRH). 'De V-staart was niet diep genoeg en de vleugels te kort voor een rode wouw'. (Zie foto onder). Tevens deze dag een melding van een **klapekster** op de Campina Brandven (JP). Dit jaar zijn ze al vroeg in hun overwinteringsgebieden. De eerste die gemeld werd in Brabant was op 12 oktober op de Regte Heide..

Appelvink Foto: Marianne Bertens

18/10 Weer een **klapekster** (JvR). Ditmaal in de Loonse en Drunense duinen. Het blijft in zo'n groot gebied een toevalligheid dat je deze vogel ziet. Zeker nog met alle bladeren aan de bomen.

19/10 Laat op deze avond een melding van, op 3 locaties, roepende **steenuilen** bij Berkel-Enschot (VRH).

02/11 Enkele **patrijzen** werden gezien bij moestuintjes achter een bejaardencentrum in Kaatsheuvel (FvG).

06/11 Er wordt een **klapekster** gespot in de Brand Nieuwe Tiend (MB).

07/11 Ditmaal wordt de **klapekster** gezien in de Aschotsesteeg in de Brand. Dezelfde? In de buurt ook een aantal **goudvinken**(NH).

08/11 Ook op de Kampina wordt een **klapekster** gezien(NH).

11/11 Een foeragerende **appelvink** in een haagbeuk in Udenhout (MB). De eerste **kramsvogels** worden gespot in de Waspikse polder (EP).

15/11 Ondanks dat het is stil in de natuur, in de Brand een groep van +/-80 **sijsjes**, 2 roepende **waterrallen** en **cettiszanger** (JvR).

Zwarte wouw. Foto Eric Poelen.

De V-staart is niet diep genoeg en de vleugels te kort voor een rode wouw.

werkinuitvoeringindebrand

- uit: Brabants Landschap 'werk in uitvoering'.

De Brand maakt onderdeel uit van het Natura2000-gebied Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen. Het vormt één van de drie historische leefgebieden van de boomkikker in Noord-Brabant. Voor een betere ecologische verbindingszone tussen de Brand en omliggende gebieden worden grondwerkzaamheden uitgevoerd langs de Zandkantse Leij. Niet alleen de boomkikker staat centraal in het plan, de werkzaamheden zijn ook gericht op kamsalamander en medicinale bloedzuiger. De locaties bevinden zich aan weerszijden van de Schoorstraat in Udenhout, ter hoogte van de Loonse Hoek en minicamping de Zandley. Aan de westzijde van de Schoorstraat komt een poel. Aan de oostzijde ervan wordt het maaiveld verlaagd met gemiddeld 30 cm (de bodem wordt afgegraven).

bestuursvergadering

Vanwege de coronamaatregelen stoppen we voorlopig met de ledenbijeenkomsten. De bestuursvergaderingen vinden wel plaats. Om de leden op de hoogte te houden van wat er 'achter de schermen' wordt besproken volgt hier een beknopt verslag met een aantal actiepunten.

1. Het lindenblad is verspreid door het voedselbos. De houten insectenbakken in de natuurmuur moeten deze winter gevuld worden met allerlei materialen, om er vervolgens gaas voor te spannen.
2. De excursie naar het Plantloon was een succes met bijna 20 deelnemers. Frans, bedankt dat je ons hebt kennis laten maken met dat prachtige gebied. Er wordt een mail verstuurd naar leden en oud-cursisten om de volgende excursie aan te kondigen.
3. Er is een evaluatie vragenlijst verstuurd per mail naar de oud cursisten. Vijf personen hebben hierop gereageerd waarvan er twee te kennen gaven lid te willen worden van onze vereniging.
4. Het etentje voor de cursusmedewerkers is uitgesteld. Als dank voor hun inzet is er een samenkomst georganiseerd in het

Heerkenshuis. Voor de inwendige mens was een cateraar geregeld. Zodra het toelaat prikken we een nieuwe datum.

5. Besloten is aankomend voorjaar geen vogel-cursus voor beginners te geven. Op de eerste plaats vanwege alle gedoe rondom corona, maar ook vanwege het gevoel van te weinig draagkracht onder de docenten. Wel gaan we dit winterseizoen gebruiken om de lesinhoud nog eens te bekijken en eventueel aan te passen.

6. De beamer in het clublokaal laat het langzaam afweten. Onduidelijke teksten en foto's is niet wat we willen bij onze presentaties. In de grote hal wordt door BL een groot tv scherm gebruikt. Wij mogen deze ook gaan gebruiken.

7. Ooievaarsnestpalen Moergestels Broek: We wachten op de uitnodiging voor de hoorzitting.

8. Wiel wordt uitgenodigd voor een volgende bestuursvergadering ivm grondwater onttrekking.

9. Voorstel: Chris Rövekamp van Brabants Landschap uitnodigen voor lezing over bossen/ontwikkelingen Regte Heide (evt. samen met Wiel?)

10. Suggestie Peter: Het afdraaien van de film 'Parel in 't Groen' tijdens een ledenbijeenkomst.

11. Ledenvergaderingen worden voorlopig uitgesteld.

samenhetveldin

Een van onze activiteiten is 1x per maand samen het veld in te gaan. Niet alleen om het clubgevoel te behouden, maar ook om de aspirant vogelaar onder ons de kans te geven meer kennis te vergaren over het gedrag van vogels en hun geluiden.

Elke eerste zaterdag van de maand wordt een gebied bezocht. Steeds met een andere gastheer/vrouw die zelf het gebied uitkiest en ons de weg wijst. Hij/zij hoeft geen vogelkennis te hebben maar wel bekend zijn met het gebied. Samen kijken we welke vogels we gaan zien en horen. Inmiddels hebben we twee excursies gehad. Allebei geslaagde ochtenden met een flink aantal deelnemers. 4 december gaan we naar de Regte Heide en Riels Laag met Victor als gids.

Noteer de data in je agenda.

Datum	Gids	Gebied
2 oktober	Nico Hilgers	Heerkenshuis
6 november	Frans van Gils	Plantloon
4 december	Victor Retel Helmrich	Regte Heide/Riels Laag
8 januari	Francis van Lipzig	Zeeland
5 februari	Jan van Rijsewijk	De Brand 1 ^{ste} Klamp
5 maart	Jan Paymans	Huis ter Heide
2 april	Peter van Gestel	Diessens Broek
7 mei	Eric Poelen	Zouweboezem
4 juni	????	

goudenuilenspeld

De Gouden Uilenspeld is een initiatief vanuit het Coördinatiepunt Landschapsbeheer van Brabants Landschap. Het CL bestaat dit jaar meer dan 40 jaar. Vanaf die beginperiode is men langzaam begonnen met een Plan van Aanpak voor de kerkuil en later de steenuil. Gerard van der Kaa is lang hèt gezicht geweest van de kerkuilenbescherming in Brabant en heeft hiervoor diversen onderscheidingen mogen ontvangen.

Maar nu is een ander lid van de Vogelwerkgroep in het zonnetje gezet. Voor zijn meer dan 20-jarige inzet voor de kerkuil heeft Nico Hilgers de Gouden Uilenspeld ontvangen. Deze werd uitgereikt tijdens onze ledenbijeenkomst door zijn mede-uilenbeschermer Bart van Beerendonk. Een complete verrassing voor Nico die het zeer kon waarderen: "Bij mij staat de kerkuil voorop. Uilenkasten hangen en alles wat er bij komt kijken is een geweldige hobby. Dit beschermingswerk hoop ik nog lang te mogen doen".

Voor zijn meer dan 20-jarige inzet voor de kerkuil heeft Nico Hilgers de Gouden Uilenspeld ontvangen.

**Peregrijn:
De nieuwsbrief voor-en
door leden gemaakt.**